

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

จากการสำรวจและเก็บตัวอย่างความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายความหลากหลายทางชีวภาพของจุลินทรีย์กลุ่มเห็ดป่า ทรัพยากรด้านสัตว์และแมลง และความหลากหลายของพันธุ์พืช เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งอาหารของชุมชนและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการสำรวจและเก็บตัวอย่างพบที่มีความหลากหลายทางชีวภาพมาก ดังนี้

พื้นที่บ้านเอืยก

น้ำมีคุณภาพปานกลางถึงค่อนข้างดี สามารถจัดจำแนกเห็ดป่าได้เป็น 6 อันดับ 14 วงศ์ 19 สกุล 30 ชนิด ใหญ่อยู่ใน วงศ์ Polyporaceae ได้แก่ เห็ดกรวยทองตาตุ (M. xanthopus) และเห็ดพัดแพร่ขาว (M. varnicipes) โดยมีการใช้ประโยชน์ในด้านการบริโภคและจำหน่าย พบผีเสื้อและแมลงปอทั้งหมด 15 วงศ์ 109 จินัส 141 ชนิด แบ่งเป็นผีเสื้อ 5 วงศ์ พบในวงศ์ Nymphalidae มากที่สุด และแมลงปอ 10 วงศ์ ส่วนใหญ่อยู่ในวงศ์ Libellulidae ในช่วงฤดูฝนพบผีเสื้อเนรยอไม้ (G. harina burmana), ผีเสื้อคาคาแดงแถบสั้น (K. rubecula), แมลงปอบ้านผู้ปักเปื้อนส้ม (B. contaminate), แมลงปอเข้มน้ำตกสั้นผู้ดำ (A. fenestrella) และแมลงปอเข้มน้ำตกสั้นวงม่วง (H. biforata) มากที่สุดในฤดูแล้งพบผีเสื้อเนรยอธรรมดา (E. hecabe contubernalis), ผีเสื้อเนรยอไม้ (G. harina burmana), แมลงปอบ้านผู้ปักเปื้อนส้ม (B. contaminate) และแมลงปอบ้านยอดฟ้า (A. aethra) เป็นต้น นอกจากนี้พบว่ามีพันธุ์พืชทั้งหมด 149 ชนิด สามารถจำแนกได้ 62 วงศ์ โดยพบวงศ์ Euphorbiaceae มากที่สุด เมื่อแบ่งตามลักษณะการใช้ประโยชน์พบว่ามีการใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชในด้านของพืชสมุนไพร 66 ชนิด และพืชอาหาร 83 ชนิด ได้แก่ ผักเผ็ดหรือผักคราดหัวแหวน (A. oleracea R.K. Jansen), ผักกูดน้ำ (D. esculentum Sw.) และหญ้าเอ็นยัด (P. major L.)

พื้นที่หมู่บ้านพระบาทสร้อย

เห็ดป่าที่พบสามารถจำแนกได้ 9 อันดับ 18 วงศ์ 25 สกุล 44 ชนิด ส่วนใหญ่อยู่วงศ์ Russulaceae โดยพบเห็ดขมิ้นใหญ่หรือขมิ้นหลวง (C. odoratus) มากที่สุด และมีการนำมาใช้ประโยชน์หลักๆ 2 ประการ ได้แก่ การบริโภคและจำหน่าย นอกจากนี้ยังสำรวจพบนกนกประจำถิ่น

จำนวน 88 ชนิด และนกอพยพ 19 ชนิด เช่น ขุนแผนอกสีส้ม (*H. oreskios*), ปลีกกล้วยลาย (*A. magna*), และคัคคูหงอน (*C. coromandus*) และพบพันธุ์พืชที่มีการใช้ประโยชน์จำนวน 235 ชนิด จำแนกได้ 92 วงศ์ ส่วนใหญ่อยู่ในวงศ์ Euphorbiaceae โดยมีการใช้ประโยชน์ในด้านของพืชสมุนไพร 147 ชนิด และพืชอาหาร 103 ชนิด เช่น ถั่วแระ (*C. cajan* Millsp.), ตะมอังกอง (*Eurya acuminata* DC.) และหนาดใหญ่ (*B. balsamifera* DC.)

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเน้นถึงการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น พบว่าพื้นที่สะลวง อ.แม่แตง และอ.แม่อิง มีความเหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีศักยภาพสูงในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เนื่องจากชุมชนมีความพร้อมพื้นฐานและมีปัจจัยดึงดูดที่สำคัญ คือ วิถีชีวิตที่เรียบง่ายมีคุณค่าตามวัฒนธรรมของคนเมืองเหนือ ความสวยงามของลำน้ำ แหล่งต้นน้ำ มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ ทั้งความหลากหลายของจุลินทรีย์ทางด้านการเห็ดป่า สัตว์และแมลง รวมถึงพันธุ์พืช มีทัศนียภาพที่สวยงาม และสามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชนแห่งนี้ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ ส่งผลให้เอื้อต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งทางด้านการศึกษาหาความรู้ ความเพลิดเพลิน และความสนุกสนาน ต่อนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศในหลากหลายกลุ่มด้วยกัน

นอกจากนี้พบว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความรู้และความเข้าใจในฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวที่ดี ซึ่งการอบรมให้ความรู้ และสร้างความเข้าใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีแนวทางในการพัฒนาและอนุรักษ์ชุมชนด้วยการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีระบบ และได้รับการสนับสนุนร่วมมือด้วยดีทั้งในชุมชนและภายนอกชุมชน สามารถแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนอื่นๆ ที่มีทรัพยากรท่องเที่ยวและแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเช่นกันจึงเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนต่อไป